

TONG yulduzi

O'zbekiston Respublikasi bolalari va o'smirlari gazetasi

Gazeta 1929-yil 1-avgustdan chiqib boshlagan

2005-yil 25-aprel - 1 may N:17 (66506)

Muassislar:

O'zbekiston Matbuot va
Axborot agentligi,
O'zbekiston Respublikasi
Xalq Ta'limi Vazirligi,
«KAMOLOT» Yoshlar
Ijtimoiy Harakati,
«SOG'LOM AVLOD
UCHUN» Hukumatga
qarashli bo'lmagan xalqaro
xayriya jamg'armasi.

Mana, yurtimizga bahor kelib, tabiat ham jonlanib qoldi. Shahar va qishloqlarimiz yashil libosga burkanib, kundan-kunga chiroy ochib bormoqda. Obodonchilik ishlari ham avjida. Kimdir gul ekan, kimningdir qo'lida daraxt ko'chati. Maktabimiz xo'jaligida ham ish qizigandan qizigan. 70 sotixli maydonni obod qilib, bog'u-roqqa aylantirishni biz yuqori sinf o'quvchilari o'z zimmasiga oldik. Qolaversa, hademay

BITIRUVCHILAR BOG'I

maktabni tamomlab, mustaqil hayotga qadam qo'yamiz. Biz yaratgan bog' uka va singillarimizga esdalik bo'lib qolishi uchun astoydil mehnat qilyapmiz. Har kuni darsdan keyin boqqa borib, atroflarini o'rab, tartibga keltiryapmiz. V.Jo'rayeva, X.Alinbayeva, Z.Razzoqova, R.Ismoilova, U.Yodgorova kabi

dugonalarim bilan birga bog'imiz atrofiga chiroyli gullar ekib chiqdik. Yigitlarimiz esa mevali daraxtlarning ko'chatlarini ekishda ilgari ketishdi. Hozirgacha ekan nihol va gul ko'chatlarimiz soni 570 tupga yetdi. Ustozlarimiz ko'magi va maslahatlariga tayanib yaratgan bog'imizni «Bitiruvchilar bog'i» deb nomladik. Maktabni bitirish arafasida bog'imiz parvarishini hozir 10-sinfda tahsil olayotgan uka va singillarimizga topshirib ketamiz. Nasib bo'lsa, sinfdoshlarning 10 yillik uchrashuvini ham o'z bog'imizda o'tkazamiz.

Nodira JONIBEKOVA,
Sirdaryo viloyati, Sardoba tumani,
G'afur G'ulom jamoa xo'jaligi.

OTAMNI KO'RGAN DARAXTLAR

Adajonim mahallamizni juda yaxshi ko'rar, ko'rganlar-ku! Uning barglari adam isini berardi qo'shnilarimizga ham mehlari bo'lakcha edi. Chunki ular mana shu mahallada o'sib-ulg'ayganlar. Mendek paytlarida mazza qilib to'p tepib, berkinmashoq o'ynaganlarini ko'p bora so'zlab berganlar...

Bahorning iliq kunlari kelishi bilan bizga mazza bo'ladi. Kelinoyi-yu opalarimiz hovlilarni supurib-sidirishadi. Onalarimiz salqinlab, daraxtlar soyasidagi o'rindiqlarga chiqishadi. Ularning gaplari tugamaydi, bizning o'yinimiz.

Ayniqsa, yozda azim chinorlar salqini jonning rohati bo'ladi-da. Hovli yuzasida tangadek ham oftob bo'lmaydi. Chinor, emanlarning yoshi ham deyarli adamning yoshi bilan teng ekan. 30-35 yillik daraxtlar to'rt qavatli binodan ham baland.

Kuni kecha ertalab oyijonim bilan bog'chaga ketayotsam, begona odamlar ko'payib qolibdi. Sababini oyimdan so'rasam: «Bu yerda bolalar maydoni qurisharkan», dedilar. Kechki payt bog'chadan qaytayotganimda esa ro'y berayotgan voqeani ko'rib, qo'rqib ketdim. Amakilar ADAJONIM ko'rgan, mehr qo'rgan adl, sog'lom chinorlarni chuqur nafas olib, arazni yenggandek osmonga qaradim. U yerdan adajonim menga qarab kulib turgandek bo'ldilar.

Menga rosa alam qildi. Axir bu daraxtlarni adam

Humoyun MUZAFFAR o'g'lining gapini
Mahliyo MIRSOATOVA oqqa ko'chirdi.

SUMALAK

Sumalak bu sir, malak-
Farishtalar taomi.
Niyat qilib qo'zg'agin,
Ko'nglingga tugib nomin.
Tansiq, mazza va shirin,
Yesang rohat qilasan,
Diling xushnud, ko'ngling chog',
Doim sog'lom bo'lasan.

Sevara MUHAMMEDOVA,
Narpay tumanidagi 1-o'rta maktabning
6-«B» sinf o'quvchisi.

UYG'ON OROLIM

Orolim -
Tilga noming oldim, keraksan shu on,
Yurakdan hayqirdim boshlab qo'zg'olon.
Gina, arazlaring bo'lsa, ot bir yon
Yurak ezar onalar chekkan fig'on.
O'tgan asr mudragan Orol,
Faryodim budir senga.
Avlodlar xasta, nogiron,
Yashab o'tarmi, Orol?!
Yo'q, yo'q, yo'qsa tabiat
Biz bilgandan yomonmi?!
Aytgin o'zing,
O'zing ayt
Yo barchasi tamommi?!

Orolim -
Chiroqmi sen, nur bo'laymi nigohmi?
Butoqmi sen, ildiz bo'laymi tog'mi?
Ojizmi sen, ko'z bo'laymi qarog'mi?
Bog'bonmi sen, mador bo'laymi bog'mi?
Uyg'on Orolim, uyg'ongin, uyg'on!
Tark qil, uyquni mudroqsan hamon.
Yuragimda seni qo'msaz bir tuyg'u,
Isyon qilmoqda hamon va hamon.

O'lmasbek XO'JANOV,
Qoraqalpog'iston Respublikasi,
Amudaryo tumani, Mang'it shahri.

Viloyatimizning barcha ta'lim muassasalarida bo'lgani kabi endilikda bizning maktabimizda ham jonli burchak tashkil etildi. Hozircha akvariumda mayda baliqchalar va

AKVARIUMDA BALIQLAR

qafaslarda to'tiqushlar boqilmoqda. Tez kunlarda ular safini toshbaqa, ilon, parrandalar bilan boyitamiz. Jonli burchagimiz ona tabiatga bo'lgan mehmizni yanada oshirishga xizmat qilyapti. Shuningdek, nomlari qizil kitobga kiritilgan hayvonlar va o'simliklarni himoya qilishga undayapti, ekologik muammolar to'g'risidagi bilim va ko'nikmalarimizni yanada boyityapti.

Maktabimizning tirik burchagini «Yosh biologlar» to'garagi a'zolari nazorat qiladi. Tabiatni asrashni, jonivorlarga mehribon bo'lishni astoydil o'rganayotgan biz bolalarga, albatta ona tabiat ham o'z ne'matlari hamda mo'jizalarini darig' tutmaydi.

Zilola RAHMONOVA,
Andijon viloyati, Ulug'nor tumanidagi
16- ixtisoslashgan maktab-internatining 8-«A» sinf o'quvchisi.

«O'rikzor»

Ustoz yozadi

dahasi Akmal Ikromov tumanidagi yangi, obod mahallalardan biridir. Mahalla bolalari ana shu daha qurilishi bilan birga bunyod etilgan 297-maktabda tahsil olishadi. Maktabda ularning har bir kuni maroqli, mazmunli o'tadi. Chunki bu maskanda deyarli har kuni biror bir sport bellashuvi, tadbir, tantana bo'ladi-da.

MAKTABDAGI BAYRAM-SHIRIN XOTIRA

Yaqingina Navro'z bayramini varraklar sayli-yu asfaltga rasm chizish bellashuvlari bilan, bahor taomlari ko'rk berib turgan to'kin dasturxon atrofida keng tantana qilishgandi. Tadbir taassurotlari va hayajoni uning ishtirokchilari-yu mehmonlari qalbini tark etmay turib, maktab yana bayramona tus oldi. Go'zal milliy liboslar kiygan 11-«A» hamda 11-«B» sinf qizlari o'zaro bellashdilar. «Qizlar davrasi»ni tomosha qilgani ko'plab mehmonlar, ota-onalar yig'ilishdi. Bir-biridan go'zal, chaqqon, zukko qizlarning chiqishlarini maroq bilan tomosha qilishdi. Hamda mana shunday tadbirlarga, shuningdek, maktabda amalga oshirilayotgan xayrli ishlarga bosh-qosh bo'layotgan maktab rahbari Zulxumor Azimovaga chin dildan minnatdorchilik bildirishdi.

Lola SAMATOVA,

Maktab ma'naviyat va ma'rifat ishlari bo'yicha direktor o'rinbosari.

Qadrli «Tong yulduzi» tahririyati xodimlari! Ushbu maktubni Buxoro viloyatining olis Qorako'l tumanidagi 6-o'rta maktabdan yo'llayapmiz. Maktabimiz Sho'robod qishlog'i hududida joylashgan bo'lib, binomiz tomining bir qismi shifer bilan yopilmagan, ko'pgina sinf xonalarimiz polsiz edi. Nam, zax xonalarda o'tirib tahsil olishga majbur bo'lardik. Hayriyat, baxtimizga Xayrulla tog'adek insonlar bor ekan. Ularning sa'y-harakatlari, yelib-yugurishlari tufayli bu muammo o'z yechimini topdi. O'tgan o'quv yilida 4 ta sinf xonasi pol qilindi. Yaqinda Xayrulla tog'a yana bir savobli ishga qo'l urdilar. «Toshkent» shirkat xo'jaligi hududidagi qarovsiz holda yotgan

dala shiyponi binosi maktabimiz ixtiyoriga topshirildi. Xayrulla tog'a Sho'robod qishlog'i aholisi bilan birga shu binoni buzib, qurilish jihozlarini maktabga

Sharif Jalilov, Xolmurod Jumayev, Inoyat Ochilov, Ixtiyor Bozorov, Qahhor Qorayev, Murtazo Davronov, Jalol Qutliyev, Nasip Nurmatov, Farhod

Ibrat

minnatdormiz.

Lekin

bizni qiynayotgan yana bir muammo bor: u ham bo'lsa sinf xonalarining yetishmasligi, sport zalining yo'qligi.

Maktabimiz uchun

yana 5-6 ta

sinf xonasi

qurib

berishsa,

ayni muddao bo'lardi-da!?

Yana biz

yoshlarning puxta bilim olishimiz, ilmiy yoshlar bo'lib kamol topishimiz uchun bor kuch-g'ayrati va

imkoniyatlarini ayamayotgan Xayrulla tog'a Ro'ziyevning xizmatlari munosib taqdirlansa, u kishi Xalq ta'limi fidoyisi sifatida e'zozlansa, behad quvonardik.

Baxtimizga shunday insonlar bor bo'lsinlar va ularning saflari yanada kengayaversin!

keltirishdi. Binomiz tomi to'liq shifer bilan yopildi. Yana 6 ta sinf xonasiga pol qoqildi. Bu xayrli ishlarni amalga oshirishda qishloq ustalaridan Egamqul Beshimov,

Rahmatov jonbozlik ko'rsatishdi. Shuningdek, ota-onalarimiz, ustozlarimiz ham sidqidildan mehnat qilishdi. Buning uchun ulardan behad

Maktab o'quvchilari nomidan: 5 - «A» sinf o'quvchilari va sinf rahbari

B.HASANOV.

SERHIMMAT INSONLAR

Ehtimol yuqoridagi

Muammo

jumlalar sizni taajjubga solar.

Bu birgina diktantni baholash ballari. Ha, adashmadingiz, yozma ish, diktant, MST deganlari bir nechta ustunga binoan baholanadi. O'qituvchilikning bunday mashaqqatlaridan men xabardorman. Chunki onam - Shoira Xolmatova Jizzax shahridagi 10-o'rta maktabda boshlang'ich sinfda dars beradi.

SAVODXONLIGIGA XATOLARIGA? TINISH BELGILARIGA?..

Har kuni uyga 60-70 talab daftar olib kelib, xatolarini tekshiradi. Reyting tizimi joriy etilgani bois hisob-kitob chunonam ko'pki, bankdagi yillik hisobotdan-da mashaqqatli. Har bir o'qituvchining qo'lida elektron hisoblagich bor. Onam ishlaydigan maktabga borganimda o'qituvchilar yozuv-chizuv ko'pligidan nolihsayotganining guvohi bo'laman. Axir o'qituvchining vazifasi bolaga ta'lim berish emasmi? Birgina diktantni besh qismga bo'lib baholayotgan o'qituvchilar o'z ustida ishlashga vaqt-toparmikin?

Nargiza XOLMATOVA,

Jizzax shahridagi Tibbiyot kollejining 1-kurs talabasi.

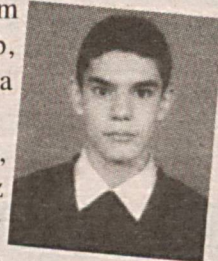
USTOZLARNING «O'NG QO'LI»

Maktab «Kamolot» sardorlar raisi Firdavs Rahmonovni ustozlari va maktabdoshlari shunday atashadi. Chunki u maktabda faoliyat yuritayotgan o'quv-tarbiyaviy, tashkiliy, mehr-muruvvat, ekosan va mehnat bo'limlarini ishlarini nazorat qiladi. Firdavs boshchilik qilayotgan kengash a'zolari yuqori sinf o'quvchilari faoliyatini boshqarish, ularning bo'sh vaqtini mazmunli o'tkazishni tashkil etish; yurish-turishlarini nazorat qilish kabi vazifalarni qoyillatib bajarishyapti. Ular tashabbusi bilan tashkil qilingan «Zakovat» hamda «Divat» klublari o'quvchilarimizning eng sevimli maskaniga aylangan. Firdavs

maktabda o'tkazilayotgan tadbirlar shanbali klarni tashabbuskori bo'libgina qolmay, o'zi ham astoydil mehnat qilib, boshqalarga namuna bo'ladi.

Shunday mas'uliyatli, fidoyi ko'makchilarimiz borligidan biz ustozlar hamisha faxrlanib yuramiz va ularga chin dildan saboq berishga harakat qilamiz.

Mamlakat HAYDAROVA, maktab direktori, Buxoro shahri.

Bu gaplar aslo yolg'on emas. Bizning ona tili va adabiyot muallimimiz Muhabbat opa To'qliyeva sinfimizda ana shunday partani ajratganlar. Hozir bu partada sinfdoshimiz Xurshida Xayrullayeva o'tiribdi. Negadir partaning sehri bordek, u yanada a'lochi bo'lib ketyapti. Yil davomida bu partada faqat a'lo baholarga o'qiganlar o'tiradi. Yaqinda sevimli maktab maskanimizda ham so'nggi qo'ng'iroq jaranglaydi. Ammo yil davomidagi toliqishlar bizni bezovta

SINFIMIZDA NAVOIY PARTASI BOR

qilganicha yo'q.

Chunki maktabimizda bir-biridan bilimli, mehribon ustozlarimiz ko'p. Ularning hamma darslari qiziqarli va maroqlidir. Ayniqsa, Muhabbat opamizning darslariga juda o'rganib qolganmiz. Turli-tuman usullarga boy ustozning har bir darsidan olam-olam ma'no topamiz. Ular o'zlarining 26 yillik pedagogik ish faoliyatlarida faqat shirinso'zlikni, mehribonlikni odat qilgan ekanlar. Ustozning bir qancha shogirdlari bor. Yaqinda tuman olimpiadasining adabiyot fanida ham Muhabbat opaning o'quvchilaridan Sanobar Yunusova yuqori o'rinni egallab qaytdi. Maktabimizda shunday zukko o'qituvchimiz borligidan doimo ko'ksimiz faxrga to'lib yuradi.

Iroda ADIROVA,

Buxoro viloyati, Jondor tumanidagi 34-maktabning 7-«V» sinf o'quvchisi.

Maktabdan qaytgandim hamki, telefonimiz jiringlab qoldi. Rejissyor opamiz meni allaqanday ko'rsatuvga taklif qildilar. Xursand bo'lib ketdim va oyim bilan tezda yetib bordik. U yerda bir gapirib, o'n kuladigan

124 nafar o'g'il-qizning biri ekanligimni eshitganimda, dunyoda mendan baxtliroq inson yo'q edi. Amerikadagi..... maktabida tahsil ola boshladim. Bizning maktablarimizda 17ta fan o'tilsa, ular o'qiydigan fanlar soni atigi 7-8ta ekan.

o'zbekistonlik ekanligimni eshitib, rosa ajablanishdi. Chunki ular yurtimiz haqida umuman tasavvurga ega emas ekanlar-da. Men ularga yurtimiz, tariximiz, madaniyatimiz, urf-odatlarimiz haqida

Mustaqil yurt farzandlari iqtidorlidir

topishlari

menga yoqdi. Lekin ularning kiyinish tarzi, kattalarga nisbatan hurmat, ehtirom ko'rsatmasliklari menga ma'qul bo'lmadi. Bizdagi ibo va hayo bilan ularniki orasida osmon va yerchalik farq bor ekan.

Men Amerikada ham o'z bilimimni sinab ko'rishga ahd qildim. Ingliz tilida yozgan inshoim yuqori baholandi va grand asosida Kanada shahriga yo'llanma oldim...

Bilim borasida nafaqat o'z yurtida, o'zga yurtlarda ham ulkan muvaffaqiyatlarni qo'lga kiritgan Ozoda opa Ro'zmetova yaqinda Amerikadan bir olam taassurotlar bilan qaytib keldilar. Hozirda Toshkent Davlat iqtisodiyot universitetida olayotgan bilimlarini yurtimiz ravnaqi yo'lida sarflash niyatidalar.

Men hali ancha kichikman. Toshkent shahar, Akmal Ikromov tumanidagi 14 - maktabning 4-sinf o'quvchisiman. Lekin ulg'aygach, Ozoda opamdek o'z bilimim orqasidan jahon kezsam deymen.

Munisa KOMILOVA.

AMERIKADAN KANADAGA YO'L

quvnoq bir qiz bilan tanishib qoldim. Yoshimiz orasidagi farq ancha katta bo'lsa-da, men bilan xuddi o'z tengqurlaridek gaplashdi. Ismi Ozoda ekan.

Uning xushchaqchaliqiga havas qilib turgandim, AKSELS jam'armasi tomonidan 3 turda o'tkazilgan sinovlardan muvaffaqiyatli o'tib, grand asosida chet elda o'qish imkonini qo'lga kiritganini bilgach, unga bo'lgan mehrim yanada ortdi. Chet eldagi hayoti haqida ko'proq narsalar bilgim kelib, savollarga «ko'mib tashladim».

-Poytaxtimizdagi 178-maktabning 10-sinfida o'qib yurganimda o'z bilimimni bir sinab ko'rmoqchi bo'ldim. Amerika elchixonasi tomonidan o'tkazilgan AKSELS sinovlaridan muvaffaqiyatli o'tgan

O'quvchilar ana shu fanlardan birini tanlab, o'sha fan bilan chuqurroq shug'ullanishar, boshqa

so'zlab berdim, o'zbekona liboslarimizni kiyib, milliy taomlarimizdan pishirib berdim. Tan olishim kerak, ular ham mezbonlikni o'rninga qo'yisharkan. Biz kinolarda, multfilmlarda ko'rgan joylarni sayr qildirishdi. Saylgohlarida ertaklar olamiga tushib qolgandek his qildim o'zimni. Lekin yaltiragan narsaning hammasi ham oltin bo'lavermaganidek, bu o'lkaning menga yoqqan va ma'qul bo'lmagan jihatlari ham bo'ldi.

16 yoshdan mustaqil deb hisoblanadigan yoshlarning darsdan bo'sh vaqtlarida gazeta va jurnallar sotib, enagalik qilib, benzin q u y i s h shahobchalarida, restonarlarda mehnat qilib, mustaqil pul

fanlarga esa kirishlari majburiy emas ekan. Lekin jismoniy tarbiya darsiga alohida e'tibor berisharkan....

Bizlarni bittadan amerikalik oilalarga joylashtirishdi. Boshqalarni bilmadimu lekin mening «oilam»dagilar juda mehribon odamlar ekan. Dastlab mening

Anvar QOSIMOV:

-Darsning oxirigacha yuragim siqilib ketadi. Nima uchun deyapsizmi? Chunki darslarimiz zerikarli o'tadi. Maktabimizda malakali o'qituvchilar bor albatta, haftada bir martagina bo'ladigan darslariga ayrim ustozlarimiz chunonam tayyorlanib kelishadiki, vaqtimiz tez o'tib, qo'ng'iroq chalinganini ham sezmay qolamiz. Har holda darsdan qochib, kompyuter xonalari-yu, bilyardxonalaridan ularning darslari yaxshiroq. Menga ona tili, adabiyot, geografiya, fizika fanlari juda yoqadi. Qolganlari esa...

Iroda ISMOILOVA:

-Agar qiz bolalar ham darsdan qochadigan bo'lsa, uyat bo'lar. O'g'il bolalarga kelsak, ular dangasa va o'yinqaroq, ba'zilarini olmaganda darslarga umuman qiziqishmaydi ham. Darsdan qochadigan bolalarga maslahatim shu: vaqtingizni behuda o'tkazgandan ko'ra, bilim olganingiz ma'qul. Chunki odam kelajagini ham o'ylash kerak. Axir kompyuter o'yinlari bilan oila tebratib bo'lmaydi-ku.

Umid SOBIROV:

-Hamma o'g'il bolalar ham darsdan qochavermaydi. Masalan, men shu vaqtgacha birorta ham darsdan qochmaganman va qochmayman ham. Hamma darslarni yaxshi o'zlashtirishga harakat qilaman. To'g'ri, ba'zi fanlardan o'qitadigan ustozlarimiz darslarni kitobiy tilda o'tishadi. Bundan ba'zi bolalar zerikishadi. Ustozlarimiz darslarini aniq, hayotiy dalillar bilan o'tishca, maqsadga muvofiq bo'lardi.

Ibrohim BOLTABOYEV:

-O'quvchining darsdan qochishiga sabab, o'qituvchilarning zerikarli dars o'tishlarida deb bilaman. Agar darslarni bahs-munozarali qilib o'tishsa, maqsadga muvofiq bo'lardi.

Umida YO'LDOSHEVA:

-Ustozlarimiz o'z darslarni qiziqarli o'tishga harakat qilishadi, ammo o'g'il bolalarimizning xayollari bir joyda emas. Ular gohida ko'chaga qarab o'tirishsa, gohida bir-birlari bilan gaplashib o'tirishadi. Bunda albatta darsning qiziqiligi qoladimi?

DARSLARDAN BEZORMISIZ?

Hammamizga ma'lumki, maktabda darslar soat 8 -00 da boshlanadi. Birinchi darsda hamma bo'lsa, lekin kunning yarmiga kelganda, ya'ni darslarning 5-6-soatlarigacha o'quvchilarning ko'pchiligi «quyonning rasmini chizishadi», ya'ni, ko'p bolalar darslardan qochib ketishadi. Buning asosiy sababi nimada? Darsning zerikarli bo'lishi yoki o'quvchilarni maktabda o'qishdan shunchalik zerikdirgan ustozlarning darsimi? Keling, yaxshisi bu haqda ularning o'zlaridan so'raymiz. Bilasizmi, o'quvchilar negadir o'zlarini ism-familiyalarini yashirib yoki maktabini yozmasligimizni iltimos qilishdi. Buning sababi esa... Xullas, darsdan nega qochasiz, degan savolimizga quyidagicha javob oldik:

BOBUR:

-Uyimizga ertaroq borgim keladi. Darslarning oxiriga kelib, hamma charchab qoladi. Mening ham darsning oxirigacha qolib, buning ustiga, maktabni o'zida uyga vazifalarni tayyorlab ketadigan o'quvchilarga havasim keladi. Yana bir tomoni: men darsdan qochib, to'g'ri uyga boraman, boshqa bolalarga o'xshab kompyuter xonalari-yu, kino-teatrlarga borishga hushim yo'q.

Yulduz TO'LAGANOVA:

-Eshitgan quloqqa yaxshimas-u, lekin men ham darslardan qochaman. Umuman olganda, menga hamma fanlar yoqadi. Uyga vazifalarni bajarmay kelganimdagina darslardan ketib qolaman. Biroq, hamma fanlarni yaxshi o'zlashtirishga harakat qilaman. Bizda ko'proq o'g'il bolalar darsdan qochishadi. Ularga aytadigan gapim: oz bo'lsa-da, oldingizga qo'yilgan burch va mas'uliyatni his qiling. Turli xil o'yinlarga, diskoteka-yu, kinofilmlarga tushishga hali vaqtingiz topiladi, ammo hozir o'qish kerak. Hech bo'lmasa, ota-onalaringiz sizga ishonib sotib olib berayotgan kitob-daftar, turli boshang kiyimlar haqqi, olayotgan baholaringizni oqlasangiz bo'larmidi...

Mana, tengdoshlaringizni nima uchun darsdan qochishlari «sirlarini» bilib oldingiz. Maktabingizda ana shunday bolalar bormi? Bizga ular haqida yozib yuboring.

Kamola ERGASH qizi.

Mashhur kishilar farzandlari

Angliyalik mashhur futbolchi Devid Bekxem sportdan topgan pullarini ayamasdan farzandlariga sarflar ekan. U o'g'illari Bruklin va Romeogoga haqiqiy «Luna-Park» sovg'a qilibdi. Yaqinda esa 5 yoshli Bruklunga 36 ming yevro turadigan mini avtomobil olib beribdi....

Xo'sh, o'zbek futbolining yorqin yulduzi, el sevgan charm to'p ustasi Mirjalol Qosimov farzandlariga nimalar sovg'a qilishni yoqtirar ekan-a? Mashhur futbolchimiz ham saxiylikda Bekxemdan qolishmaydi. Farzandlarining buguni va ertasi uchun barcha shart-sharoitlarni muhayyo qilib, kelajak hayotlariga zamin yaratmoqda. Uning uch nafar farzandi bor: Mirkamol, Mohira va Mirjamol.

Mirkamol bu yil 14 yoshga, Mohira 12 yoshga, Mirjamol esa 10 yoshga to'ladi. Mirkamol va Mirjamol Qosimovlar otasining izidan bormoqchi. Ya'ni, ularda ham futbolga bo'lgan qiziqish katta.

Mirkamol Toshkentdagi «Oqtepa» klubining o'rindosarlar jamoasi hisoblanmish «Krasniskiy» tarkibida to'p suradi. Mirjamol poytaxtimizdagi futbolga ixtisoslashgan Respublika oliy mahorat maktabi («Chig'atoy»)da charm to'p sirlarini o'rganmoqda. Bolalar, keling, yaxshisi Mirkamol va Mirjamolning suhbatiga quloq tutaylik.

Men **Mirkamol QOSIMOV** 1991-yil, 23-iyulda tug'ilganman. Ayni chog'da o'zim o'ynayotgan «Krasniskiy» jamoasining Toshkent shahar chempionatida oldingi o'rinlarda yurishiga hissa qo'shib kelmoqdaman.

Jamoadam xuddi dadam kabi hujumchilarni to'p bilan ta'minlab beraman. Futbolga meni

Kechqurun esa oynayi jahon orqali futbol tomosha qilaman.

Futbol o'ynab charchasam, ertak kitoblar o'qiyman. Endilikda ingliz tilidagi ertaklarniyam mutolaa qilyapman.

Dadam hozir Qashqadaryoning «Mash'al» jamoasida to'p suryaptilar. Bizga tez-tez

MIRKAMOL VA MIRJAMOL

dadam qiziqitirmaganlar. O'zim sportning bu turini jon-dilimdan yaxshi ko'rganim bois klubga olib boring, deb turib olganman.

Shundan so'ng murabbiylar Doniyor aka Nortojiyev va Farhod aka Abdurasulov meni ko'rikdan o'tkazishdi. Nihoyat, futbol maktabiga qabul qilishdi.

Futbolchining asosiy vaqti safarlarda o'tadi. Dadam Birlashgan Arab amirligining «Al-Shabab» jamoasida, Rossiyaning «Alaniya», «Kriilya Sovetov» klublarida to'p surgan paytida bizlarni

ham olib ketgandilar. Biz u yerda oilamiz bilan birga yashadik. Ko'p muddatli safardan qaytganimizdan so'ng, o'rtoqlarimiz: BAA mamlakatida sizlar arab tilida o'qidinglarmi, deb so'rashdi.

BAAda biz kabi Mustaqil davlatlar hamdo'stligidan

borib yashayotgan oilalar ko'p ekan. Ularning farzandlari uchun rus maktablari qurilgan bo'lib, singlim ikkimiz shu yerda ta'lim oldik.

U yerda ham futbol mashg'ulotlariga qatnadim. Bu mamlakatda ob-havo haddan tashqari issiq bo'larkan. Biz yashagan Dubay shahrida kunduzi deyarli tinchlik hukm suradi. Tushdan keyin hamma qimirlab qoladi. Futbolchilar ham kechga yaqin mashqlarini boshlashadi. Men «Al-Shabab»ning bolalar jamoasi tarkibida mashg'ulotlarda bo'ldim. Mashqlarimiz asosan kechqurun o'tardi. Hammasi yaxshi edi-yu, biroq bobom va buvimni, mahalladagi o'rtoqlarimni sog'inishim yomon edi-da...

Hozirda men poytaxtimizdagi 180- maktabda o'qiyapman.

Darslarga, futbol mashg'ulotiga borishdan tashqari ingliz tilini ham o'rganib boryapman. Uydagilar bo'sh vaqtimizni behudaga o'tkazmaslikni o'rgatishgan. Bo'sh vaqtlarimda ko'chadagi o'rtoqlarim bilan to'p tepaman.

qo'ng'iroq qilib mashg'ulotlarimiz, maktabdagi darslarimizni so'raydilar. Toshkentga kelganlarida esa murabbiylarimiz bilan uchrashmay ketmaydilar.

- Men esa **Mirjamol QOSIMOVMAN**. 1995-yil, 29-sentabrda tug'ilganman. Men tug'ilgan vaqtimda dadam «Alaniya»da to'p surayotgan ekanlar. Chaqaloqligimdan dadamni bir-ikki oylab ko'rmaslikka ko'nikib ketganman. Shuning uchun ham oyijonim, buvi va buvajonlarimiz bizni tarbiyamizga jiddiy qaraydilar.

Sport oilamiz uchun hayot maktabiga aylangan. Men Mirkamol kabi futbolga emas, ko'proq karate mashqlariga qiziqaman. Karate bo'yicha mamlakatning bir necha bor chempioni bo'lganman. Ikkinchi mashg'ulotim - futbol.

Karate bo'yicha

O'zbekiston chempionati va kubogi bahslarida bir necha bor g'olib bo'ldim. Yaqinda karate bo'yicha BAA davlatining ham chempioni bo'ldim. Karatedagi yutuqlarim bilan cheklanib qolmasdan hozir dadamning birinchi ustozlari Yuriy Gospadarchuk qo'lida futbol sirlarini ham o'rganib kelyapman. Ustozlarimning mashg'ulotlari juda qiziqarli. Charchaganim bilinmaydi. Murabbiylar suzish bilan shug'ullansang, sog'lom bo'lasan, gavdang yaxshi rivojlanadi, deyishadi. Shuning uchun ham akam va singlim suzishga ham boramiz. Bu ham bizning eng sevimli sport turlarimizdan biri hisoblanadi.

Maktabda ingliz tili va jismoniy tarbiya fanlarini yoqtiraman. Bo'sh vaqtimizni sevimli mashg'ulotlarimizdan yana biri - krossvordlar yechish bilan o'tkazamiz. Akam ikkimizning kelajakdagi orzumiz - xuddi dadamizdek mohir to'purar bo'lib, «Paxtakor» va milliy terma jamoa tarkibida to'p surish.

Akmal ABDIYEV,
yozib oldi.

ARALASH TEST

1. Kelajakda polvon bo'lmoqchisiz, buning uchun qaysi sport turi bilan shug'ullanasiz?

- A) Yengil atletika;
B) Tosh ko'tarish;
V) Suv sporti.

2. O'zbekistonda karate Federatsiyasining prezidenti kim?

- A) Mirjalol Qosimov;
B) Vladimir Gasanbekov;
V) Nurxon Nafasov.

3. Olimpiada o'yinlari belgisidagi halqa nechta?

- A) 4 ta;
B) 5 ta;
V) 6ta.

4. Iroda To'laganova qaysi sport turi ustasi?

- A) Tennis;
B) Suzish;
V) Stol tennis.

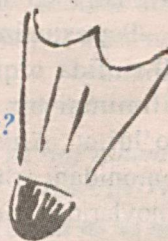

5. «... tanda sog'lom aql» ushbu jumlani to'ldiring:

- A) Yaxshi;
B) Kuchli;
V) Sog'.

6. Futbol bo'yicha jahon chempionati qaysi yili bo'lib o'tdi?

- A) 2001-yil;
B) 2002-yil;
V) 2003-yil.

6. Aqliy sport turini aniqlang?

- A) Qilichbozlik;
B) Shaxmat;
V) Tennis.

7. Ushbu qatordan boks sport turi bilan shug'ullanuvchini nomini ko'rsating.

- A) Anvar Soliyev;
B) Muhammad Qodir Abdullayev;
C) Saydali Yo'ldoshev.

8. Karatechilarning jang o'tkazadigan gilamining nomi nima?

- A) Ring;
B) Musikio;
V) Tatami.

Tuzuvchi: **Nasiba MUTALOVA.**

SHIFOKORLARGA RAHMAT!

Maktabdan kelardimu, dangasaligim boshlanardi. Uyqu bosib, boshim og'riyverardi. Biror ishga qo'lim bormasdi. Hatto ko'chaga chiqib o'ynashga ham holim kelmasdi. Kitobni qo'limga olsam, mudroq bosaverardi. Kuz, qish oylarida esa boshim kasaldan chiqmasdi.

Bundan xavotirlangan oyijonim meni shifokor huzuriga olib bordilar. Ular hech qanday kasalim yo'qligini aytib, bizni xursand qilishdi. Farzandingiz sport bilan muntazam shug'ullansin, biror sport turini tanlasinda, mashg'ulotlarga qatnasin, dedilar. Men sportning suzish turini tanladim va mashg'ulotlarga muntazam qatnay boshladim. Shu tariqa dangasalik, tanballik kasalidan qutuldim. Hozir kasal bo'lishga ham vaqtim yo'q. Oila a'zolarimiz, ayniqsa, oyijonimning quvonchlarini cheksiz. Salomatligimni o'z vaqtida qaytarib bergan shifokorga chin dildan rahmat aytaman. Do'stlaringa ham sport bilan oshno tutinishni maslahat beraman.

Gulira'no MUSAYEVA,
Toshkent shahar, Shayxontohur tumanidagi
186- maktabning 3- sinf o'quvchisi.

Ushbu ruknni tashkil qilganimizdan buyon siz aziz qizlarjonlardan juda ko'plab maktublar oldik. Bu nimaning dalolati? Bu o'zingiz va dugonalariz salomatligiga, axloq-odobiga befarq emasligingiz dalolatidir.

Bugun ham sizlarni ayrim tengdoshlaringizning bu boradagi mulohazalari bilan tanishtirishga jazm etdik. O'qing, muhokama qiling, fikrlaringiz bilan o'rtoqlashing.

Nigora MIRSODIQOVA,
poytaxtdagi 315 - maktabning 9 - «V» sinf o'quvchisi.

Sinfimizda Komila ismli bir qiz bor. A'lochi, jamoatchi bo'lgani uchun uni hamma hurmat qilardi. Yaqinda uning qanday qilib a'lochi bo'lib yurganining siri fosh bo'ldi. Qanday, deysizmi? Keling,

Kundaligingni olib kel, senga besh baho, deydi-da, qolgan o'quvchilardan uy vazifasini so'ray boshlaydi. Keyingi darslarda ham u xoh metematika bo'lsin, xoh ingliz tili, yana shu

gapiraqol...

Hammamizning qulog'imiz Komilada edi. U esa jim. Oyna tarafga biroz tikilib turdi-da, yugurgancha qizarib sinfdan chiqib ketdi. Keyin bilsak u

DARSGA HAMISHA «TAYYOR» QIZ

yaxshisi bir boshdan so'zlab bera qolay:

Komila quyi sinflarda a'lo o'qigani uchun o'qituvchilar mehrini qozongan, «a'lochi qiz» deya nom chiqarishga ulgurgandi. Lekin keyingi paytlarda uning yurish-turishi ancha o'zgarib qoldi. O'ziga o'xshagan biri k i dugonalarini atrofiga yig'ib oladi-da, turli seriallar haqida gaplashib o'tirishadi. G o h i d a suhbatlari shu darajada qizib ketadiki, hatto ustozimizning sinfga kirib kelganlarini ham payqamay qolishadi. Chaqqonlik bilan o'z o'rniga o'tirib olgan Komila darhol kitob-daftarini ochadi-da, o'tgan darsni men gapirib beray, deya qo'lini baland ko'tarib turaveradi. Ustozimiz esa, yo'q, sen o'tir qizim, darsga doimo tayyorlanib kelishingni bilaman.

hol takrorlanaveradi. Hatto bir darsda, yangi o'tilajak darsni men gapirib bersam maylimi, deb ham so'radi. Bu ustoz ham, sening nafaqat yangi darsni, balki darslikni boshidan oxirigacha o'qib chiqqaningga ham ishonaman, deya a'lo baho qo'ydi. Shu tariqa

Komilaning kundaligi asossiz beshlar bilan boyib boraverdi.

Bir kuni t a r i x d a r s i d a n maktabimizga yangi kelgan o'ta qattiqqo'l va talabchan ustozimiz kirib keldi. Komila odatini kanda qilmagan holda qo'llarini

baland ko'tardi.

—Ustoz, uy vazifasini men topshiray, dedi baland ovozda.

O'qituvchimiz Komiladan familiyasini so'radi.

—Nasriddinova, deya javob berdi Komila baland ovozda.

—Ha, hamma o'qituvchilar maqtashayotgan a'lochi qiz senmisan?— so'radi ustoz ko'zoynagini burnining ustiga biroz tushirib.— Mayli asal qizim,

darsga umuman tayyor emas, qo'l ko'tarsam mendan so'ramaydi, deb o'ylagan ekan. Demak, u doimo shunday qilib kelgan ekan. Siri fosh bo'lgan Komila maktabga ham kelmay qo'ydi. Keyinchalik uning boshqa maktabga o'tib ketganini eshitib qoldik. Ayting-ayting, Komila yangi maktabdoshlari, ustozlarini ham aldamasin. Eng muhimi, keyinchalik birovning xonadoniga kelin bo'lib borgandan keyin bu odatini qilmasin-da!?

«Dugonalar-bo'lajak onalar»

O'g'iljon ABDULLAYEVA,
Toshkentdagi 195 - gimnaziya maktabining
8 - «A» sinf o'quvchisi:

Men bahorning guzalligini qizlarimizning chiroyiga o'xshataman. Lekin oramizda shunday qizlarimiz ham borki, juda yoshlikdanoq ana shu tabiiy go'zallikka sun'iylik aralashtirishni havas qiladilar. Qiz bola bo'lgandan keyin o'ziga oro beradi-da. Axir momolarimiz ham ko'zlariga o'sma, surmalar surtib yurishgan - k u , deyayotgandirsiz? To'g'ri, qiz bolaning o'ziga qarab orasta b o' l i b yurganiga ne yetsin? Lekin buvilarimiz qoshlariga q o' y g a n o' s m a l a r bilan turli ximiyaviy moddalardan i b o r a t bo'lgan tush va qalamning orasida ot bilan tuyadek farq bor, axir. Ayrim qizlarimiz turli krem va pudralar, lab bo'yoqlarini ham surtib olishadi. Nahotki, bunday vositalar ularning nafis terisiga koni zarar ekanligini, tez qaritib, yuzlariga ajin tushirib yuborishini bilishmasa ular? Menimcha, ular bu ishlarni onalaridan yashirincha qilishadi. Aks holda onalari ularga to'g'ri maslahat bergan bo'lishardi.

Aziz dugonajonlar, kelinglar, bahordek go'zal va betakror chiroyimiz tabiiyligini asraylik!

KEYIN KECH BO'LADI

Istora MAHKAMOVA,
Respublika Rassomlik kollejining 1-bosqich talabasi:

Hademay ulg'ayib, mustaqil hayotga qadam qo'yamiz va albatta ona bo'lamiz. Menimcha, Onalik baxti har bir qizning orzusi bo'lsa kerak. Sog'lom onadan sog'lom farzand tug'iladi, deyishadi. Shunday ekan, hozirdanoq salomatligimiz haqida jiddiy qayg'urishimiz lozim. Ammo oramizda shunday qizlarimiz ham borki, bu haqda umuman o'ylamaydilar. Kattalar ko'zini shamg'alat qilib, sigaret chekadilar, hatto spitrli ichimliklar ham ichib ko'radilar. Ana shunday qizlardan biri bilan suhbatlashganimda, hozircha chekaveraman, turmushga chiqqanimdan keyin tashlayman,

deydi. Menimcha, unda ancha kech bo'ladi. Chunki tamaki mahsulotlari tarkibidagi zararli moddalar uning ichki a'zolarini zaharlashga allaqachon ulgurgan bo'ladi.

Xo'sh, bunday noxush holatning oldini olish mumkinmi? Albatta mumkin. Menimcha, ayollar shifokorlari maktablar, litsey va kollejlarda bo'lib, o'smir yoshidagi qizlar bilan tez-tez suhbatlar o'tkazib turishsa, ularga foydali maslahatlar berishsa maqsadga muvofiq bo'lardi. Shunda chekuvchi dugonalarimiz o'zlariga tegishli xulosa chiqarib olisharmidi?

Salomatlik qadri

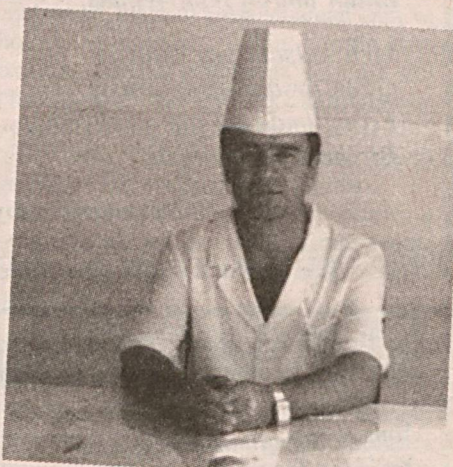
Aziz bolajonlar, mana ona zaminimizga bahor faslining kirib kelganiga ham hademay ikki oy bo'ladi. Borliq kundan-kunga chiroy ochib,

o'simliklar ham tirik. Iflos suvdan suv ichib, iflos havodan nafas olsalar, o'z tanalariga zararli moddalarni singdirib oladilar.

qo'zg'atuvchisi aniqlangan. Eng ko'p tarqalgani esa virusli geppatit «A» dir.

Geppatit asosan jigarni jarohatlashi va sariqlik paydo bo'lishi bilan kechadigan yuqumli kasallikdir. Virus sog'lom kishi tanasiga og'iz orqali tushib, nafas va siydik bilan ajralib chiqadi. Kasallik

bog'cha, maktab va oilada sanitariya nazorati sust bo'lgan joylarda anjomlarni umumiy tarzda ishlatish orqali yuqishi mumkin. Kasallik alomatlari ko'ngil aynish, to'sh ostida kuchli bo'lmagan og'riqlar tarzida kuzatiladi. Zo'rayib, avj olgan paytda jigar va taloq kattalashadi. Bu xastalik bilan og'rigan bemor asosan yotishi, parhez ovqatlar yeb, ko'proq suyuqlik iste'mol qilishi zarur bo'ladi. O'rik sharbati, ko'k choy, qatiq juda foydali.

Shifokorlar maslahatiga amal qilsangiz, xo'l mevalarni qaynatilib, sovutilgan suvda yaxshilab yuvib yesangiz, shaxsiy gigiyenaga rioya qilsangiz, bu kasallik sizdan qochadi. Sog'ligingiz o'z qo'lingizda ekanligini unutmang, aziz bolajonlarim!

Sahifani Feruza JALILOVA
tayyorladi.

SOG'LIGIMIZ O'Z QO'LIMIZDA

ko'rkamlashib boryapti. Dala-yu qirlar yalpiz, jag'-jag', otquloq kabi dorivor o'simliklar bilan to'lib-toshgan. Oyijon va buvijonlaringiz kunda-kunora siz terib keltirgan ko'katlardan chuchvara-yu somsalar pishirishyapti. Chunki ular bu o'tlarda inson salomatligi uchun juda foydali bo'lgan darmondorilar mo'lligini juda yaxshi bilishadi-da.

Lekin ana shu shifobaxsh o'simliklarni qayerlardan terish mumkinligini hamma bolalar ham bilaverishmaydi. Ularni mashinalar serqatnov bo'lgan yo'l yoqalaridan, zavod va fabrikalar, chiqindixonalar atroflaridan terish yaramaydi. Chunki

deydi Buxoro viloyati, G'ijduvon shahar poliklinikasi shifokori Shuhrat RO'ZIYEV.

Shuningdek, siz aziz bolajonlarga sovuq suv ichmaslikni maslahat berardim. Qaynatilmagan suv ichish oqibatida tif, geppatit, sil kabi og'ir kasalliklarning kelib chiqayotgani hozir hech birimizga sir emas.

Bugun men sizlarga virusli geppatit xastaligi, ya'ni, xalq tili bilan aytganda, sariq kasalligi haqida batafsilroq tushuncha bermoqchiman.

«Qariyb

24 yildan buyon qishloq maktabida yoshlarga saboq berib kelayapman. Kashimga sadoqatim, bolajonlarimga cheksiz hurmatim bois hayotimni maktabsiz tasavvur qilolmayman. Har tong qadrdon dargohimga cheksiz hayajon bilan oshiqaman. Ortimdan ergashayotgan shogirdlarim mening yulduzlarimdir», deydi, - Yangiyo'l tumanidagi 3- umumta'lim maktabi o'qituvchisi Muhayyo To'laganova.

KITOBGA MEHRIM TUSHGAN

Otam Musurmon aka tarixchi, onam Guljamol opa adabiyot muallimasi edilar. Ularning bir juft kabutarlardek inoqligi bois hamisha xonadonimizga qut-baraka yog'ilardi.

Padarim kutubxonada ham ishlardilar. Kechki payt uyimizga dasta-dasta varaqlari yirilgan eski kitoblar-u, xaritalarni olib kelardi. Har gal bolaligimni xotirlaganimda xamirdan yelim yasab nodir asarlar-u, rang-barang xaritalarni avaylab yopishtirib, o'z holiga keltirganimiz, bu ishimizdan olam-olam zavqlanganimiz ko'z

BOLALIGIM BILAN YASHAYMAN

o'ngimda gavdalanadi. Nazarimda go'yo o'z mehnatimiz bilan ularning umriga umr qo'shayotgan edik. O'shandan buyon qo'llarimga kitob olsam uni avaylab varaqlayman.

ENG YAXSHI DARS

O'qituvchining har bir dars soati bitta mukammal kitobday gap. Ayniqsa, tabiat quchog'ida o'tilgan mashg'ulotlar ularning bilimni yanada mustahkamlaydi. Ta'lim maskanimiz

Asosan bolalar uchun irod qilaman. Ularning qalbi pok, samimiy, beg'ubor. Mana shu sof ko'ngilli yosh do'stlarimga xizmat qilishdek baxt nasib etganidan quvonaman. «Eng yaxshi sovg'a», «Saboq», «Qaldirg'ochlar» nomli qissa, ertak, hikoyalar to'plamim

n a s h r
etilgan.
Yozuvchi
V a l i

G'afurov haqida esse, «Junun», «Bolalik tongi» nomli qissalar yozdim. Ijodimda dala, uy yumushlariga ko'milib, faqat televizordan farovon bolalik haqida lavha ko'rayotgan ajoyib, xayoloti keng, mushohadali, bilimga chanqoq, zehni o'tkir bolakay va qizaloqlarning orzu-umidlarini yoritishga harakat qilaman.

Yaqinda kamtarin mehnatlarim evaziga «O'zbekiston Respublikasida xizmat ko'rsatgan xalq ta'limi xodimi» unvoni bilan mukofotlandim. Bu hurmat-e'tiborga yuzlab shogird bolajonlarim orqali erishdim. Ularning quvonchidan quvonib, intilishiga jur'at qo'shib aslo horimayman. Bir so'z bilan aytganda bolaligim bilan yashayman.

Jamila ERDONOVA yozib oldi.

ONAMIZ BOR, LABARRUK JANHO...

Oila totuvligi, fayzi, baxti, tinchligi barcha-barchasi ota-onaning omonligida jamlangan ekan. Buni onajonimning uzoq vaqt shifoxonada yotib, tig' tagida o'lim bilan kurashganlarida angladim. Otam shifokor bo'lib ishlaydilar. Ular ich-ichidan qiynalsalarda bizga ezilganlarini sezdirmas, barcha qiyinchiliklarga sabr-qanoat qilardilar. Oilaning bosh farzandi bo'lganim bois, xamir qorib non yopdim, kir yuvib, sigir sog'dim. Bu yumushlarni o'g'il bola bo'lib bajarganim uchun emas, onajonimning qanchalar ro'zg'or yumushlari ko'pliginiyu, baribir bizning tarbiyamiz uchun vaqt topa olganliklariga tasannolar aytdim. Ollohg'a beadam shukrlar bo'lsinki, qo'li yengil shifokorlarning sa'y harakatlari bilan ular Toshkentdagi shifoxonadan tuzalib qaytdilar. O'sha kuni ikki ukam, singlim va mening quvonchimni ko'rsangiz edi. Keksalarimiz duoga qo'l ochganlarida xotirjamlik, tinchlik, omonlik bo'lsin, deya bejiz aytishmas ekanlar.

O'z volidai muhtaramam timsolida barcha onalarimizga dil so'zlarimni she'riy satrlarimga ko'chirdim.

HAYOT MAZMUNI

Ona shunday muqaddas,
Mehri qalbingdan ketmas.
Bir kechalik haqqiga,
Butun umrim ham yetmas.

Men kulsam gar kulasiz,
Qayg'ursam qayg'urasiz.
Ko'nglimda ne o'y -tashvish,
Bir boqishda bilasiz.

Siz doim parvonasiz,
Ming o'rgilib yonasiz.
Gar yiqilsak nogahon,
Siz suyanchiq bo'lasiz.

Siz bilan yorug' olam,
Baxtdan masrur yonaman.
Ezgu hislarim bilan,
Bag'ringizda qolaman.

Jamshid PARDAYEV,

Surxondaryo viloyati, Termiz iqtisodiyot kolleji talabasi.

BAXT NIMA?

Yoshlikning toza nafasi,
Mavjlangan daryoning
Go'zal to'lqini.
Qalbmida hayajon,
Orzu yolqini.
Armon yo'qdir unda,
Faqat havas bor.
Oh, unda topasiz,
Eng sof kulguni.
Nurlardan yaralgan,
Go'zal makondir.
Bolalik baxt bilan
Tirik jahondir.

Mohinur QUDRATILAYEVA,
Buxoro viloyati,
Shofirkon tumanidagi
4-o'rta maktabning
5-sinf o'quvchisi.

HUR O'LKAM

O'zbekiston hur o'lkam,
Zilol suvlar makoni.
Serviqor tog'lari bor,
Paxta, bug'doyning koni.

Vodiylari yam-yashil,
Chamanzor bog'u bo'ston.
Bag'ringda shod yashayman,
Tugamas mangu doston.

Istiqbolning nurafshon,
Chikoying oydek ko'rkam.
Porloq-tole yulduzing,
Ona yurtim - hur o'lkam.

Davron FATTOXOV,
Marg'ilon shahar,
Yangi Marg'ilon shaharchasidagi
25-maktabning 5-«J» sinf o'quvchisi.

MAQOLLARNI DAVOM ETTIRING

Yomonning qilmishi yomonlik,
Yaxshiga bermas

Ilon zahri tishida,
Yomon zahri ...

Omon yursang, oting o'zar,
Yomon yursang, ...

Yaxshi bilib so'zlar,
Yomon ...

Yaxshi joningga o'rtoq,
Yomon ...

Yaxshilik qilsang, yashir,
Yaxshilik ko'rsang, ...

Odob bilan baxt topilar,
Sabr bilan ...

Dilafro'z BAHRIDDINOVA,
Navoiy shahridagi 11 - maktab o'quvchisi.

Sinf rahbari darsliklarni o'quvchilariga tarqatib bo'lgach o'quvchilardan so'radi:

-Kitoblarni toza va yangi holda saqlash chun nima qilish kerak?
-Maktabga olib kelmay, kitob javoniga taxlab qo'yish kerak. -javob berdi Boltaboy.

x x x

Jismoniy tarbiya darsida Boltaboy o'qituvchisidan iltimos qildi:

-Muallim, bugun bir o'zim yuguray.
-Nega? -hayron bo'ldi o'qituvchi.
-Marraga birinchi bo'lib kelmoqchi edim.

Nodirbek YO'LDOSHEV,

Jizzax viloyati, Zomin tumanidagi 36 - maktab o'quvchisi.

O'LMAQAN BIZNING JONIMIZ

-Bir kuni podsho Afandining oldida oynaga qarab o'zining xunukligidan shikoyat qilibdi:

-Qara, odam ham shunchalik badbashara bo'ladimi?
-Bir marta oynaga qarab shuncha xafa bo'libsiz.

O'lmagan bizning jonimiz, har kuni sizni o'n marta ko'rsak ham chidab yuribmiz-ku.

Farxuna TILLAYEVA,
Samarqand shahar, Bog'ishamol tumani.

NIHOLDA HAM BOR XAVOL

(Davomi).

Boshi o'tgan sonlarda).

XVII

Sevimli bizga kolxoz-
Idorasi, binosi.
Goh-goh bo'lib turadi
tomoshasi, kinosi.
Lekin zo'r, tomoshamiz-
Qiranchga borish yozda.
Rosa xumor tarqaydi,
Eshak poygasi soz-da!
Har kim o'z eshagiga
O't-yemidan qaraydi.
Semirtirib, siypalab,
Yaxshi boqib, taraydi.
Odatda, qiranch kuni-
Haftaning seshanbasi.
Avvalidan shaylanar
Egar-jabduq, hammasi.
Qolma, deya niqtaymiz,
Eshagimiz lo'qillar.
Poygada kim o'zarkan,
Yuragimiz do'killar.
Ko'kchalarga, gurvakka
To'la xurjun xaltamiz.
Chanqasak, yo'l-yo'lakay
Qovundan yeb olamiz.
Qiranch bobo ko'rinar
Yetdik, deymiz, manzilga.

Katta-kichik cho'milar
Shifo ekan deb ko'lga.
Jizg'anak qumga keyin
Ko'milish kechmas oson.
Ko'ylagini boshiga
Soya qilgan qancha jon.
Tanda og'riq na qilsin
Yosh-yalanglik faslida.
Bizni safar, sayohat
Qiziqtirar aslida.
...
Bugun shu taassurotlar
Xayolda yana bot-bot.
Bu galgi safar ruhi,
Zavqi ziyoddan-ziyod.
Kema to'la ot, eshak,
Ayol-erkak, bolakay.
Har kim sherigi bilan
O'tmoqchi birvarakay.
Polvon kanali go'yo
Bir daryodan kam emas.
To'lqinlari izma-iz
Guvlab oqar basma-bas.
Bir maromda trotsda
Blok siljir, g'ildirar.
Kemamiz yuki og'ir,

Ko'zlarimiz pirpirar.
Havf kuchaydi qirg'oqqa
Yaqinlashgan chog'ida.
Kema cho'ka boshladi,
Qoldik faryod dog'ida.
Men trotsa yopishdim,
Asta suzib boraman.
Akam der-Ushla mahkam,
Boshqa joyga qarama.
Dahshat edi suv beti,
Kim yig'laydi, «dod» deydi.
Ot ham suzar, eshak ham,
Aravalar qalqiydi.
Birin-ketin qirg'oqqa
Kimlar chiqdi sog'-omon.
Bir-birovin hovliqib,
yo'qlab qoldi olomon.
So'na opa qichirdi:
-Qo'lingni ber, Xonimjon!
Chiqay-chiqay deganda
O'pdon yutdi, ketdi jon.
Suvga otar o'zini
Epchil, chaqqon jussalar.
Qutqarildi avvalo
Oqayotgan kimsalar.
Suv betiga qarasam,

Qalqib yurgan jonzot ko'p.
Birdan shubhada qoldim
Ganja doym qani, deb
Oti turibdi, ana,
Qayerda ekan o'zi?
Suv sathida, uzoqda
Birovga tushdi ko'zim.
Goh qalqib suv yuziga,
Goh cho'kib ketar edi.
Ko'ringanda og'zidan
Bo'kib, suv purkar edi.
Na qo'lini qo'zg'atar,
Qimirlamas joyida.
Ko'rinar gohda boshi,
Ko'rinmasdan gohida.
Tanidim: Ganja doym!
Qutqaring, ho, qutqaring!
Kimlar der: -Hoy yigitlar,
Tezroq suzing, tez boring!
Behush yotar, tirikmi,
Fursat yo'qdir bilmoqqa.
Yerga qaratib yuzin,
Yotqizdilar qirg'oqqa.
Yutgan suvin g'arra-g'ar
Qaytaradi uzluksiz.
Uyga eltib qo'yishdi,

Razzoq IBROHIM

Yotar hamon gap-so'zsiz.
Yuzlari oq paxtaday
So'nik yotdi necha kun.
O'ziga kelolmasdan
Xunuk yotdi necha kun.
Yozda sovuq qotdingmi?
Tegishdilar so'ng unga.
Sherst kostyum-chalvirmi
Kim aytdi kiy deb senga?
Otning dumini ushlab
Ancha joyga boribdi.
Egnida qalin kiyim,
Suza olmay horibdi.
Ilashib nimagadir,
Yuborgan ot dumini.
Mahkam ushlab olibdi
Zemlesosning simini.
Omon qoldi, qutuldi
Balolardan, ishqilib,
Hissam bordir, harqalay,
Aytmaganman pesh qilib.
Qiranchga borolmadik,
Dillar alamga to'ldi.
Fojeali tugagach,
Oxirgisi shu bo'ldi.

(Davomi bor).

SO'NG

Bultur harbiy xizmatdan kelgan mehnat
o'qituvchisi Ro'ziyevning tashabbusi bilan
yaqinda yotqazilgan ensiz tosh yo'lkadan
Lamarg ekan daraxtzo'ralab, maktab bog'i
etigidagi qadrdon joyimizga tushamiz.
Xilvatroqqa o'tib, aylanasi bir quchoqdan
keladigan to'nkalar ustiga cho'kamiz. Bu
daraxtlarni burnog'i yili Lamarg rahbarligida
o'zimiz kesganmiz. Kesikda hosil bo'lgan
doiralar soniga qarab, Lamarg bu
daraxtlarning qariligini aytgan edi. O'ylab
ko'rsam, uning daraxtlari ham, o'zi ham...

Umar cho'ntagidan «Prima» chiqaradi.
Boyagina pedkengashda «endi
chekmaymiz» degan va dabozlarning labida
yana sigaret! Muallaq oniy shakli kuzgi
bulutlarni eslatadigan tutunga xayolchan
tikilarkanman, «Bular yaxshi odamlar», deb
qo'yaman. Sheriklarim kimni «kimlar
aytapsan?» deb so'ramaydi. Chunki ular
biladi - kimlar yaxshiyu, kimlar yomon
ekanini. Axir, ularga bu tushunchalarni
o'rgatgan ham o'shalarining o'zi-da!
- Shu vaqt Josus kelib qolsa-ya! -
deydi hadik ichida Akbar.

- Chert s nim!..
Hojiqulovning uyi shu atrofda. U doim
o'tatirib bizni poylaydi...

- Aytmoqchi, Akbar, Turobadze
hali senga nima dedi?

- Hech kimga aytmaganim uchun
rahmat dedi.

- Nimani?

- Nazokat opa bilan

o'pishganini.

- O'pdi? Yo'g'e'?

- Ha-a, xudo ursin agar,

o'pdi!

- Kim?
- Turobadze!
- O'qituvchi-ya?! Tushuntirib gapirsang-
chi!

- Bilasan-ku, bugun astronomiyaga
kirmadim. Mana shu yerda chekib o'tirsam,
Nazokat opaning kulgisi eshitildi. Qarasam,
Turobadze bilan... Shuni hech kimga aytma,
dedi. Akbar sigaretining uchiga tuflab, chetga
otadi.

- Aytting-ku bizga? Ha, qo'y, davrini sursin
bizning davlatimizdan! Yana nimalar deydi?

- Yanami? hozir, hozir... -

Akbar birdan yashnab
ketadi: - Yaqinda Hojiqulov
maktabdan ketadi, dedi.

- Da? Mana bu boshqa gap!..

- Shu maktabdan ketsa, hammasini
tashlayman: ichishni ham, chekishni ham! -
deya favqulodda ahd qiladi ma'yuslangan

Akbar. - E, odam emas u! Bizlarni buzgan
ham shu, aslida! Malika ham «Oldin
shu odatlaringni tashla, keyin kinoga
birga boramiz», deydi. Bo'ldi,
bugundan boshlab tashladim!..

- Shunga achchiq qilib
chekardim, de? Kimga naf, kimga
zarar?

- Ha, hammasiga shu odam
sababchi!

- Kelinglar, bolalar, hoziroq
tashladik shu rasvoni! - Umar
sigaretini itqitib, bizga o'giriladi: -

Lekin, bilib qo'yinglar men
unga o'chakishibgina
chekmaganiman.

Shunchaki bema'nilik-da.
U chekishga ham
arzimaydigan odam!.. - U kissasidan «Prima»ni

olib, oyog'i ostida ezgilay boshlaydi.

- Mana, endi men chekmayman!
Hech qachon!

- Men ham!

- Men ham!..

...Kinoteatr maydoni
simyog'ochdagi qalamsimon chiroq
nuridan oydin, munavvar.

Hojiqulov, odatdagidek, buzoq
ko'zlarini bizga tikib:

- Bugun kelmassizlar deb
o'ylagan edim, deydi.

- Xato o'ylabsiz! - deydi. Akbar
dadil.

Hojiqulov unga o'qrayadi, «Birr
matta kechiring, o'rtoq muallim!»
deyishini kutadi, lekin Akbar buni

endi hatto kinoya bilan ham aytmaydi.

- Familiyalarigiz?..

- O'rtoq muallim, shuni bir martagina qizil
bilan yozsangiz-chi, bugun pedkengash
bo'ldi-ku?! - deymen yurak yutib.

Hojiqulov menga xo'mrayadi.

Holbuki, to u maktabdan ketmaguncha
nomimiz qizil bilan yozilmasligini yaxshi
bilaman. Eh, cho'g'dek qizil rangda yozilish
qanday yaxshi-ya!..

- Ertaga...

- Xaro-osh! - deydi. Umar uning gapini

KECHIRASIZ, O'RTOQ MUALLIM!

shartta kesib. Hojiqulovning «yomon
bo'ladi»sini kutamiz. Biroq endi nechundir
uning savol-javobimizni har galgidek
xotimalashga ham chog' yo'q nechundir...

Mana, pedkengashga «endi kirmaymiz»
degan va dabozlar yana kinoda o'tiribdi!..

Undan chiqib, kinoteatr orqasidagi
xiyobonga o'tamiz. Ulkan qutisimon ko'k
bufetga yaqinlashib:

- Quying, Qo'ziboy aka! - deydi Akbar.

Mana, pedkengashda «endi ichmaymiz»

deganlarning qo'lida yana!

Umar bilan Akbar bir kecha shu ahvolda

Malikalarnikiga borganlarini gapirishadi.

- Yong'og'iga chiqib qaradik.

Boloxonasida Ozoda bilan dars tayyorlab

o'tirgan ekan, - deydi Umar.

- Keyin chaqirib qochganimizni ayt! - deydi

zavqlanib Akbar.

Ko'z oldimda Risolatning qayrilma
kiprikliyu yoqimtoy chehrasi namoyon
bo'ladi. Go'yo u hozir meni darvozasi yonidagi
tut tagida kutib turgandek...

O, Risolat!

Bu xayollari oldida bugungi
tashvishlarimiz allaqanday arzimaz, bachkana
tuyuladi.

- Ketdik Risolatlarinikiga! - deymen
beixtiyor.

- Ertaga dars... Uy vazifalarini tayyorlash
kerak, - deydi Umar. - Yana bir gap: mana shu

sabilni ham bas qilsak!.. Bizga yarashmaydi!
Qo'l tashlashamiz.

- Bo'pti, ertagacha!

- Xayr!

Ular ketadi.

Xayolimda Akbar bilan Umar, ularga
qo'shib o'zim ham shu o'tgan bir kun ichida
qandaydir pog'onaga ulg'aygandek...

Negadir o'z-o'zimdanda quvonib,

Erkin A'zam

bugunning odatdagidan boshqacharoq
o'tganini fikran tahlil etgancha, Risolat
haqidagi shirin xayollar og'ushida,
qalamsimon chiroqlar shu lasida yaltiroq
barglari yanada yaltiraydigan tollarga
ko'milgan bog'ko'chadan uyga qaytaman.

Mana, shunday qilib, bugun ham o'tdi.
Xayr, bugun!

Ertaga yana dars...

...Badbin ko'zoynagimni taqib,
ba'zilaringizni andak hajv qilgan bo'lsam -
men ham odam, siz ham odam, men o'quvchi

- siz o'qituvchi - kechirasiz, jafokash
muallimlarim!..

XOTIMA O'RNIDA

...Bugun endi men o'qituvchi - ular
o'quvchi... Ular - mening sobiq
muallimlarimning bolalari. Endi men
o'rgataman - ular o'rganadi...

Men ularni hamisha yomon odam emas,
yaxshi odam bo'lmoqqa da'vat qilaman.

Rost, o'zim o'qituvchi bo'laturib,
chekaman, mavridi kelsa ichaman ham va
hokazo va hokazo... Lekin, baribir, dars

oxiridagi nasihat pallalarida qo'limni stol
chetiga tirab, qo'ng'iroq chalinguncha
«o'qituvchining qilganini emas, aytganini
qil!..» deya, Turobovning o'g'lidan eshitib

qolganimek, «notatsiya» o'qiymen.

Hojiqulov, Nuriyev, Turobovning
bolalari-chi, mening aytganimni emas,
qilganimni qilishga urinadi: ichadi, chekadi,
o'rni kelsa...

Shunda men ularga qarab bosh
chayqayman: «Mana bularni ko'ring: ichadi,
chekadi, kinoga kiradi... Umuman, tartib-
intizomga rioya qilmaydi. Eh, bizlar! Bizning

davrimiz! O-o-o, bizlar o'quvchilgimizda
qandoq edig-a!..» deymen shoirona
ohangda og'iz ko'pirtirib.

Rostdan ham, biz qanday edig-a?..
Ularni aldagim kelmaydi, lekin... Ehtimol,
bo'lgan bo'lsak - bo'lgandirmiz! Axir, unda
biz o'quvchi edik...

Endi esa bular o'quvchi - men
o'qituvchiman...

Kechirasani meni, ziyrak o'quvchim!..

(Tamom).

1968 yil.

NIYAT

Yulduzlar shu lasi poyondoz bo'lsin,
Quyoshning nuridan taft olgin qo'zim.
Qaldirg'ochlar senga jo'r ovozi bo'lsin,
Yaxshilikka to'lsin kecha-kunduzing.

Anduh neligini bilmagin aslo,
Yovuz noshonidan yashagin yiroq,
Yakka shodliklarga bo'lganda oshno,
Armonlar yo'lingni kesmasin biroq.

Umida ABDULLAYEVA,
O'DJTU 2 - kurs talabasi.

Markaziy Osiyo mintaqasida
O'zbekiston o'zining qadimgi tarixi va boy madaniyati bilan muhim o'rinni egallaydi. Ikki ming yildan buyon bizning ajdodlarimiz Buyuk Ipak Yo'li orqali o'zaro muloqotda bo'lishgan. Yangi ming yillikda biz ham osuda hayot va tinchlikni barqarorlashtirish maqsadida hamkorlik va mustahkam do'stligimizni taklif etamiz.

Go'zal shahar – Toshkentda faoliyat yuritayotgan elchixonada xodimlari Sizlarga hurmat va ehtiromini bildirib, ishlaringizga omad va baxt tilaydi.

Gao YUYSHEN,
Xitoy Xalq Respublikasining
O'zbekiston Respublikasidagi favqulodda va muxtor elchisi.

Xitoy Xalq Respublikasi

Maydoni: 9,6 mln. km².

Aholisi: 1236,91 mln. (1998 y.)

Poytaxti: Pekin.

Rasmiy tili - xitoy tili.

Pul birligi: yuan.

Xitoy - qadimgi sivilizatsiya beshigidan biri deb e'tirof etilishi bejiz emas. Uning tarixi 4,5 ming yillarga teng. Eramizdan avvalgi III asrda Xitoy mayda hukmronliklaridan biri barchasini birlashtirib, buyuk Imperiyani barpo qilgan. Sin Shi Xuandi birinchi imperator sanalib, uning avlodlari besh asr davomida Xitoyni boshqargan...Bugungi kungacha shu an'ana davom etadi.

FARZAND - OILANING KICHIK "IMPERATORI"

QALPOQCHA - TUMORCHA

Bilasizmi, Xitoy oilalarida farzandning o'rni muhim hisoblanadi. Uning tarbiyasiga, taqdiriga juda katta e'tibor beriladi.

Ayniqsa, asrlar davomida udum bo'lib kelayotgan irim-sirimlarning barchasiga amal qilinadi.

Masalan, yangi tug'ilgan chaqaloq uch kundan keyingina cho'miltiriladi. Shu muddatgacha omon qoldimi, demak uning umri uzoq bo'ladi, deyishadi. Cho'miltirish ham katta tantana bilan o'tkaziladi.

Bolani dunyoga keltirgan doya suv quyib turadi. Tog'orachaga esa tangalar, xushbo'y giyohlar, veryong'oq, eng

hayvonchalarni eslatuvchi quloqchalar tikiladi. Xitoyda hatto ismga ham e'tibor berishadi. Qadimda agar o'g'il bolaga chiroyli ism qo'yilsa, uni yovuz ruhlar olib ketadi, deb o'ylashardi. O'g'il bolaning quloqlariga zirak, bo'yniga taqinchoq taqib, go'yoki

ruhlarni qiz bola deb o'ylashlari uchun chalg'itishardi.

Bolaning tashqi ko'rinishi ham nazardan chetda qolmaydi.

Qoshlari orasining

qo'yib davolashar ekan. Go'yo o'tgan-ketganda ismi baland ovozda o'qilsa, bolaga kuch-quvvat bo'larkan.

TANTILIKKA YO'L YO'Q

Qog'oz, shoyi, kompas Xitoyda ixtiro qilingan.

Xitoy olimlari bolalarni ortiqcha erkalatishga yo'l qo'ymaydi. Eng mukammal bola deb donishmand Konfutsiyning bolaligi misol qilinadi. Bugungi kunda ham an'anaviy udum, san'at va xalq og'zaki nutqi bilan uzviy bog'liq o'yinchoqlar bolalar uchun tavsiya etiladi. Shuning uchun ham aksariyat o'yinchoqlar mashhur Xitoy folklor personajlaridan iborat. Xoyshan tog'ida, Usi shahri yaqinida katta o'yinchoqlar fabrikasidan biri

faoliyat ko'rsatadi. Undagi mashhur o'yinchoq - o'tirgan holatdagi bir juft chiroyli yasangan qiz va o'g'il bola.

Ba'zan egizak ko'rinishida ham uchraydi. Bunday o'yinchoqlar baxt va omad timsolidir. Yana «Uch podshohlik» epopeyasi qahramonlari, «Yetti samo aholisi» kabi o'yinchoqlarni mamlakatning turli do'konlarida uchratish mumkin. Shoyi iplarini sichqonlardan qo'riqlaydigan mushuklarni ulug'lovchi mushuk o'yinchog'i, quyosh qushi - xo'roz esa iblisni chalg'ituvchi o'yinchoq hisoblanadi.

KAMONDAN OTILGAN PAYKON

Raqobat deganda Xitoyda har qanday qarama-qarshilik, musobaqalar nazarda tutiladi. Konfutsiy nazariyasiga ko'ra aqlli yigit-kishi o'zga odam bilan

olishmasligi kerak. Shuning uchun ham u faqatgina kamondan o'q otish musobaqalarini olg'a surgan. Unda hamma ishtirokchilar bir-biriga ta'zim qilmog'i, mag'lub bo'lgan esa faqatgina o'zini ayblamog'i darkor. Xalq sayllarida o'zaro kurash-«szyaodi» musobaqalari uyushtirilish tarixi ham uzoq-uzoqlarga taqaladi. Uning t a r j i m a s i

Xitoy neft, ko'mir, bug'doy, choy, baliq, shoyi, volfrom rudasini eksport qiladi.

qizig'i, tuxum solinadi.

Tuxum sog'lom va pahlavon avlod timsoli sifatida yangi turmush qurgan oilalarga, bo'lajak onalarga ham tuhfa qilinadi. Xitoyda farzand dunyoga kelgandan 100 kun keyin bolaning kelajagini, taqdirini bilish maqsadida bashoratchiga olib borishadi. Ungacha yuz nafar qo'ni-qo'shnidan turli rangdagi iplar olib, ularni o'zaro o'rib, ins-jinslardan himoya sifatida bolaning bo'yniga taqib qo'yishadi. Shuningdek, turli hayvonchalar ko'rinishidagi tumorlar ham ishlatiladi. Ular bolalarni y o v u z ruhlaridan a s r a b

kengligi uning aqlliligidan dalolat bo'lsa, qovoqning kattaligi omadligiga ishora. Xitoyliklar bolani ertaroq cho'ka (taom yeydigan maxsus cho'plar) ishlatishga o'rgatishadi. Agar tezroq ovqatni cho'ka bilan

Apelsin - (aple Chine) Chin olmasi demak.

yeyishni o'rgansa, uning barmoqlari yaxshi rivojlanadi va u aql-zakovatli bo'lishining birinchi pog'onasi. O'ta yig'loqi bolani baxtsizlik keltiradi, deyishgan

turli hayvonchalar ko'rinishidagi tumorlar ham ishlatiladi. Ular bolalarni y o v u z ruhlaridan a s r a b turishadi, deb hisoblanadi. Shuning uchun ham qishki bo'yinbog'u qalpoqchalar, kiyimchalarga turli

Kundalik hayotda ishlatadigan chinni idishlarning nomi Chin mamlakatida ixtiro qilingan idish nomidan kelib chiqqan.

bo'lsa, ko'p xastalikka chalinadiganini o'zlaricha uyning hamma tomonlariga bolaning ismi yozilgan qog'oz parchalarini ilib

«Ho'kizlar jangi» deyilib, kurashuvchilar boshiga ho'kiz shoxlarini kiyib olishadi. Raqiblar bir-birini joyidan qo'zg'atishi lozim bo'ladi. Bu qo'l jangi Yaponiyadagi «Sumo» kurashiga asos bo'lgan. O'rta asrlarda Xitoyda «qilich-la koptok», «polo» o'yinlari ham urf bo'lgan. Biroq, qo'l jangi mamlakatning iftixoridek saqlanib qolindi. Hatto teatr sahnalarida ham bitta aktyor ikki jangchini ifodalab, tomosha ko'rsatadi.

Muharrama PIRMATOVA
tayyorladi.

TONG yulduzi

O'zbekiston Respublikasi
bolalari va
o'smirlarining gazetasi

BOSH MUHARRIR:
Umida
ABDUAZIMOVA

TAHRIR HAY'ATI:
Turobjon JO'RAYEV,
Shuhrat AHMEDOV,
Botir UBAYDULLAYEV,
Jabbor RAZZOQOV,
Feruza JALILOVA
(Bosh muharrir
o'rinbosari),
Abdusaid KO'CHIMOV,
Nurxon NAFASOV,
Ergashvoy SARIQOV.

Gazeta O'zbekiston
Matbuot va axborot
agentligida
022- raqam bilan
2003 yil 11 dekabrda
ro'yxatdan o'tgan.

Noshir
«O'zbekiston»
nashriyot-matbaa
ijodiy uyi.
Gazeta
«O'zbekiston»
nashriyot-matbaa
ijodiy uyi
kompyuter bo'limida terib
sahifalandi va
chop etildi.
Gazeta haftaning dushanba
kuni chiqadi.
Hajmi A-3,
2 bosma taboq.
Adadi - 41 487
Buyurtma N: J 1200

Dizayner va sahifalovchi:
Otabek
ESHCHANOV.
Navbatchi:
Ma'mura
MADRAHIMOVA.

Rassom:
Nodira MIRZAYEVA.

Manzilimiz:
700129,
Toshkent shahri,
Navoiy ko'chasi, 30-uy.
Obuna indeksi: 198.
e-mail:
tong_yulduzi@rambler.ru

Tel: 144-10-38
144-38-10
144-63-08
Tel./ faks:
(99871) 144-24-45